

Mindretalsbetænkning

i

Lagtingssag Nr. XIII—8/1947: Styrelsesordningen for Færøerne.

Mindretallet i Udvalget, R. Long, Th. Petersen og Poul Petersen, skal i denne Sag fremsætte vore Bemærkninger i en særlig Betænkning.

Folkeflokken (Radikalt Selvstyre) grunder sin Politik paa Folkesuveræniteten.

Medens Krigen stod paa, maatte Landet ordnes som et Retssamfund, og Lagtinget burde derfor have overtaget hele Landsstyrelsen i sine Hænder som en foreløbig Ordning.

Lagtingsflertallet vedtog derimod foreløbig Styrelsesordningen fra 9. Maj 1940. Denne Styrelsesordning, som erkender, at vi ikke kunde fortsætte under den danske Grundlov, er vedtaget af Færøernes Lagting. Vi har levet under denne foreløbige Styrelsesordning siden, og der maa en færøsk Vedtagelse til for at ændre denne Styrelsesordning. Desværre blev i 1940 Ansvarlighedsspørgsmaalet ikke afgjort saaledes, at Myndigheden laa hos den færøske Styrelse med Ansvarlighed overfor Lagtinget, men alt blev i Stedet for henlagt under det danske Amt.

Siden Krigen blev slut, har Styrelsesspørgsmaalet været til Behandling i Tingsamlingen 1945 (Lagtingstidende 1945, Side 85), Lagtingsvalg 6. November 1945 og ekstraordinær Tingsamling i November—December s. A. (jfr. Lagtingstidende Side 149).

Forhandlinger blev ført med den danske Regering i Januar—Marts 1946. I den ekstraordinære Samling i April—Maj s. A. var Regeringsforslaget fra 27. Marts 1946 til Behandling i Lagtinget. Tilbudet blev henskudt til Folkeafstemning. Resultat: *Det færøske Folk vedtog Selvstændighed — udenfor den danske Grundlov*, Lagtingsvalg 8. November 1946 og Forhandlinger i Lagtinget fra November 1946 til Marts 1947 (jfr. Lagtingstidende Side 256).

Resultat: *Eenstemmig Lagtingsvedtagelse 21. Marts 1947.*

Forhandlinger med det danske Regeringsudvalg i Maj—Juli 1947. Resultatet af dette blev: *Det andet danske Tilbud, som nu er forelagt Tinget.*

Det første Regeringstilbud (27. Marts 1947) indeholdt i Indledningen Løfte om fuldt Selvstyre ogsaa senere, om det færøske Folk skulde ønske det. Det andet Tilbud indeholder intet saadant Løfte.

Der er nu to Muligheder f. s. v. angaar Retsstillingen at vælge imellem.

En fremtidig Ordning paa Grundlag af den færøske Retsstilling, saaledes som den er genopstaaet den 9. April 1940, og som det færøske Folk den 14. September 1946 vedkendte sig denne, eller en »Genforening« med Danmark, d. v. s. en frivillig Indordning under dansk Overherredømme med Tilladelse til i særlige Anliggender at varetage og betale Statsopgaver.

Ingen afgjort Stillingtagen fra det færøske Lagting er givet til Kende i ovenfor nævnte mange Tingsamlinger, men et Skridt nærmere paa færøsk Side kunde dog ventes i Henhold til Lagtingets eenstemmige Vedtagelse af 21. Marts 1947.

Det færøske Folk derimod tog tydeligt Stilling den 14. September 1946, da det forkastede det første Regeringsforslag af 27. Marts 1946. Det færøske Folk sagde sig da fri fra Grundloven, thi Forslaget blev fremsat som den yderste Grænse indenfor den danske Grundlov.

Et Flertal indenfor Tinget gjorde Skridt til at fremme Folkets Afgørelse, saaledes at Tinget blev sat i Stand til at overtage den Myndighed, som var tilbudt, og som Folket selv havde vedkendt sig.

Men det lykkedes ikke Tinget at fremme Folkets Vilje.

Fremmed Magt fratog det færøske Folk Suveræniteten den 24. September 1946.

Nu har Formændene for Sambandspartiet, Socialdemokratiet og det gamle Selvstyreparti vedtaget det andet Regeringsforslag og vil, at Tinget skal vedtage det som det er, dette Tilbud, som ikke indeholder noget Løfte om Selvstændighed, men som giver Færingerne Lov til at varetage forskellige særlige Anliggender, at forvalte og betale imod frivilligt at opgive Færøernes tidligere Retsstilling.